KOKEMÄKI
KOSKENKYLÄN RANTA-ASEMAKAAVA-ALUEEN ARKEOLOGINEN INVENTOINTI 2017

Laatinut:

Kalle Luoto
Kulttuuriympäristöpalvelut Heiskanen & Luoto Oy

SISÄLLYSLUETTELO

Kokemäki Koskenkylän ranta-asemakaavan suunnittelualue 1

1 Johdanto 1

2 Perustietoa inventointialueesta 2

3 Inventointityö 11

4 Forsbynmäki eli Hiidenniemi 271010002 13

5 Tulokset 18

6 Tärkeimpiä lähteitä 20

Taustakartat:
Maanmittauslaitoksen Maastotietokannan 11/2017 aineistoa
http://www.maanmittauslaitos.fi/avoindata_lisenssi_versio1_20120501

KARTAT

Kartta 1. Yleiskartta inventointialueen sijainnista. MK 1 : 100 000. 1
Kartta 2. Ote Kuninkaan kartaston kartasta Penttilän kylän kohdalta. 2
Kartta 3. Ote isojaon kartasta ” Kaurula;1786-1795 (A41:19/5-30)”. 3
Kartta 4. Kalmiston sijaintia kuvaava kartta vuodelta 1877. 4
Kartta 5. Ote isojaonjärjestelystä 1880-1911. Ei mittakaavassa. 5
Kartta 6. Ote Senaatinkartasta (XVII-XVIII, v. 1907). Ei mittakaavassa. 6
Kartta 7. Ote peruskartasta vuodelta 1962. Ei mittakaavassa. 10
Kartta 8. Kartta havainnoista. MK 1 : 2500. 15
Kartta 9. Ehdotus uudeksi muinaisjäännösrajaukseksi. MK 1 : 5000. 18

.

Kokemäki Koskenkylän ranta-asemakaavan suunnittelualue

Kohteen laji:	Arkeologinen inventointi
Tutkimuslaitos:	Kulttuuriympäristöpalvelut Heiskanen & Luoto Oy
Inventoija:	FM Kalle Luoto
Kenttätyöaika:	22.11. ja 29.11.2017
Peruskartta:	1134 09 PEIPOHJA
Muinaisjäännöskohteet:	Kokemäki Forsbynmäki eli Hiidenniemi (271 01 0002)
Löydöt:	KM 3988:27-34 KM 20599; keramiikkaa
Aikaisemmat tutkimukset:	Inv. K. Killinen 1877 (SMY A II) kaiv. Theodor Schvindt 1901 Inv. E. Sarasmo 1946 tark. Anna-Liisa Hirviluoto 1971 inv. Nina Strandberg 1998.

1 Johdanto

Kulttuuriympäristöpalvelut Heiskanen & Luoto Oy suoritti arkeologisen inventoinnin Kokemäen Koskenkylän ranta-asemakaavan suunnittelualueella, joka sijaitsee Kokemäellä Kokemäenjoen rannalla noin 3,5 kilometriä kaupungin keskustasta luoteeseen. Alueelta tunnetaan entuudestaan rautakautinen muinaisjäännöskohde Forsbynmäki eli Hiidenniemi (muinaisjäännösrekisterin tunnus 271010002). Kohteeseen kuuluu kiviröykkiöitä, joita on tutkittu tai tarkastettu aikaisemmin vuosina 1875/76, 1901, 1946, 1971 ja 1998. Tässä inventoinnissa tarkasteltiin alueen tunnetun muinaisjäännöskohteen sijaintia, merkitystä ja rajausta sekä havainnoitiin mahdollisesti sijaitsevat muut muinaisjäännöskohteet ja kulttuuriperintökohteet. Maastotyöt toteutettiin kahtena päivänä marraskuun lopulla. 22.11. maastotyön teki FM Kalle Luoto ja 29.11. maastotöihin osallistui FM Tapani Rostedt ja Kalle Luoto. Maastotyön havainnointi perustui pääasiassa maaston topografiaan ja pintahavaintoihin. Inventoinnin tuloksena ehdotetaan tarkennusta alueen muinaisjäännöksen rajaukseen.

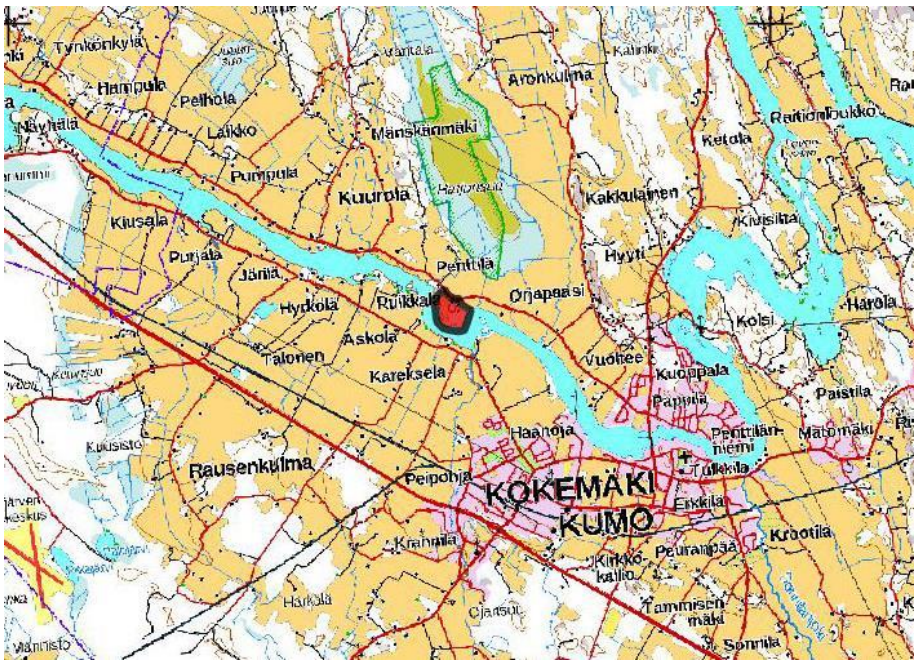

Kartta 1. Yleiskartta inventointialueen sijainnista. MK 1 : 100 000.
Pohjakartta: © Maanmittauslaitos 11/2017.

2 Perustietoa inventointialueesta

Alue on maastoltaan melko tasaista metsä-, pelto-sekä piha-aluetta. Rakennuskanta koostuu koulurakennuksista, talousrakennuksista, vanhasta asuinrakennuksesta sekä saunarakennuksesta. Alue rajautuu idässä Kokemäenkartanon historialliseen maisemaan, joka kuuluu valtakunnallisesti merkittäviin rakennettuihin kulttuuriympäristöihin. Niemellä on toiminut vajaan 100 vuoden ajan vastaanottokoti, jonka toiminta päättyi kesällä 2017.

Entuudestaan oli tiedossa, että Kokemäenjoen pohjoisrannalla sijaitsevalla Forsbynmäellä eli Hiidenniemellä sijaitsee rautakaudelle ajoitettuja röykkiöhautoja. Nykyisin röykiöalue on pääosin joenrantametsää entisellä niittymaalla, johon kuuluu Pähkinäsaareksi nimitetty niemenkärki. Entiseltä niittymaalta on tunnistettu 5 erillistä kiven- ja maasekaista röykkiötä sekä lukuisia pienempiä rakenteita. Kesäisin aluetta peittää rehevä kasvillisuus. Kokemäenjoen pinnanvaihtelut ovat merkittäviä, peruskartan mukaan joen pinnankorkeus vaihtelee välillä 27,17 – 29,47 m mpy.

Historiallisten karttojen perusteella niemi on ollut asumaton niitty tai peltomaa aina 1800-luvun loppupuolelle saakka. Niemen pohjoispuolella kulkevan Kuurolantien linjaus on näkyvissä jo varhaisissa kartoissa. 1800-luvun loppupuolella aluetta rakennetaan voimakkaasti ja alue muuttuu ensin maataloksi talousrakennuksineen ja myöhemmin sisällissodan jälkeen lastenkodiksi erilaisine koulu yms. toimintoineen. Aluetta on vuosien saatossa voimakkaasti rakennettu, mikä näkyy myös rakennusten ympäristössä.

Kartta 2. Ote Kuninkaan kartaston kartasta Penttilän kylän kohdalta.
Karttaan on merkitty niemenkärki asumattomaksi ja alavaksi maaksi. Tielinja noudattelee nykyistä linjausta. Sotilaallisiin tarkoituksiin tehdystä kartasta käy ilmi myös koskipaikat. Yksityiskohtien osalta kartta on melko yleisluontoinen. Kartta on laadittu vuosien 1778-1805 välillä.
Kartan lähde: Jyväskylän yliopiston julkaisuarkisto, JYX (http://urn.fi/URN:NBN:fi:jyu-200908053412).

Kartta 3. Ote isojaon kartasta " Kaurula;1786-1795 (A41:19/5-30)". 1700-luvun loppupuolella niemi on rakentamaton ja lähinnä niittyä. Tielinja sijoittuu nykyiselle paikalleen. Kartan yläosaan on merkitty Penttilän rakennuksia.

Muinaisjäännösten tutkimusten osalta alueen historia ulottuu 1870-luvulle. Suomen muinaismuistoyhtiön aikakauskirjassa Killinen (1877:63) kertoo, että: " Äimälästä kun taas menemme joen yli, tapaamme samalla kohdalla joen rannalla hautakumpuja, Forsbyn talon maalla, niitä on joskus vähä kaivettu ja tavattu niissä tuhkaa ja hiiliä. Päältä nähden ovat samanlaisia kun Äimälän puolella olevat haudat." Tämän perusteella ainakin osaan alueen hautakummuista on kajottu ennen 1800-luvun loppupuolta. Killisen tutkima hautaraunio oli ollut pienen luontaisen kummun päällä ja sitä oli reunustanut kivikehä, josta löytöjä oli saatu talteen koko kivikehän alueelta.

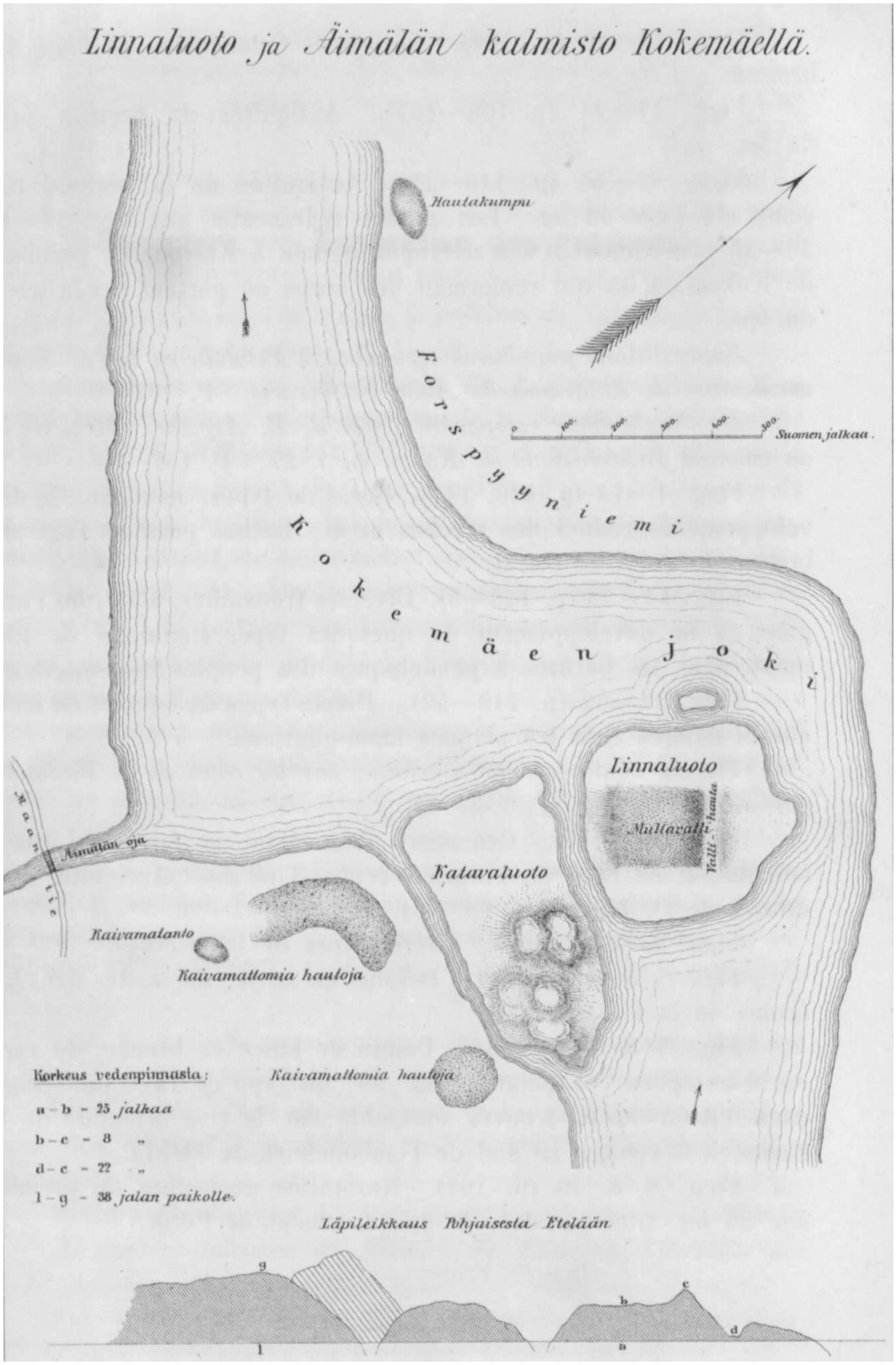

Kartta 4. Kalmiston sijaintia kuvaava kartta vuodelta 1877.
Kartan lähde: Suomen muinaismuisto-yhtiön aikakauskirja II (Aspelin 1877:167)

Alueen tutkimukset jatkuivat muutamaa vuosikymmentä myöhemmin, kun vuonna 1901 Th. Schvindt tutki alueella yhden röykkiön, polttohaudan. Siitä saatiin löytöinä mm. keihäänkärki, rannerengas, palanutta luuta, saviastianpaloja. Röykkiö sijaitsi Schvindtin mukaan Linnaluodon puoleisesta rannasta noin 100 metrin etäisyydellä. Etäisyys on suunnilleen sama kuin etäisyys rannalta urheilukentälle. Schvindt mainitsee edellisestä 20m rantaan päin olevan toisen samantapaisen kivikehällisen

kummun. Schvindtin kuvaamat kummut ovat ilmeisesti samat kuin Strandbergin (1998: 17-19) mainitsemat röykkiöt 4 ja 5 urheilukentän kaakkoispuolella.

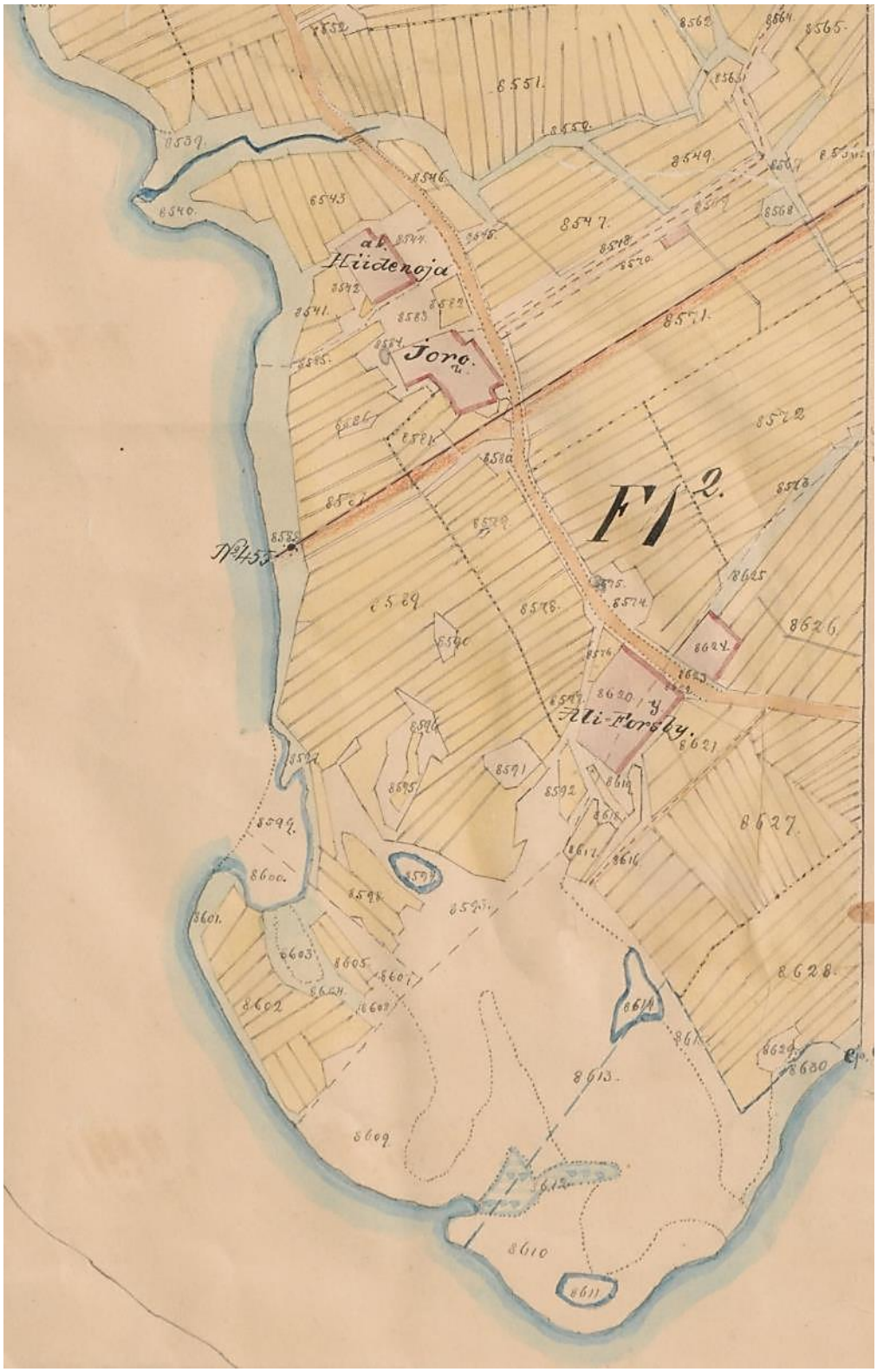

Kartta 5. Ote isojaonjärjestelystä 1880-1911. Ei mittakaavassa.
Karttaan on hahmoteltu kumpareita ja kallioita niemen kärjessä. Piirrosten pääpaino on kuitenkin ollut peltoalueiden kuvaamisessa. Niemenkärjen länsiosa on ollut viljelyksessä itäosan ollessa rakentamaton. Kartan perusteella 1800-luvun lopulla alueella on sijainnut ainustaan Ali-Forsbyn talo talousrakennuksineen ja peltoineen.
Lähde: Kansallisarkisto: Kaurula; Haistilan jakokunnan, Karulan ym. kylien isojaonjärjestelyn kartat ja asiakirjat 1880-1911 (A41:19/34-216)

Oman lisänsä alueen maankäytön historiaan tuo Senaatinkartta (XVII-XVIII) vuodelta 1907, josta saa käsityksen 1900-luvun alkupuolen maankäytöstä. Tuolloin oli osa rannasta rakennettu ja kartanon päärakennus kohoaa niemen keskellä.

Kartta 6. Ote Senaatinkartasta (XVII-XVIII, v. 1907). Ei mittakaavassa. Ali-Forsbyn päärakennuksen lisäksi vanha päärakennus (entinen Keittiö) sijaitsee paikallaan. Niemen kärkeen Rantaan on merkitty rakennus suunnilleen entisen uimakopin kohdalle. Niemenkärjen karttamerkintä voidaan tulkita pensoittuneeksi niityksi.

Kuva 1. Poikakoti toimi alkuvuosinaan paikalla aikaisemmin toimineen maatilan päärakennuksessa (rakennettu noin 1900-1910). Myöhemmin rakennus palveli poikakodin keittiönä. Rakennus purettiin 1900-luvun loppupuolella. Rakennuksen paikalla on nykyisin nurmikenttä.

Kuva 2. Puretun entisen päärakennuksen paikalla on nykyisin nurmikenttä, jonka pinnanmuodoissa voi tunnistaa rakennuksen sijainnin. Taustalla näkyvästä kalliosta on louhittu kiveä ilmeisesti paikallisen rakentamisen tarpeisiin. Nykyisin louhitulla kohdalla on kukkapenkki.

Vuonna 1946 Sarasmo mainitsee, että hautaraunio sijaitsee pienen luoteisen (pitäisi olla luontaisen) kummun päällä. Toista Schvindtin mainitsemaa kivikehällistä kumpua Sarasmo ei löytänyt.

Vuoden (Hirviluoto) 1971 tarkastuksen mukaan röykkiöt sijoittuvat seuraavasti alueelle:

Röykkiö 1 on kiven- ja maansekainen "töyssy" 100 m keittiörakennuksesta lounaaseen. Siinä on kaivanto, missä näkyy lohkeillutta kiveystä ja maata. Vuoden 1998 (Strandberg) inventoinnissa röykkiötä 1 ei löydetty, vaan paikalla oli kallionnyppylä.

Kuva 3. Rannassa sijainnut uimakoppi (n. 1950), jonka yläpuolella sijaitsee röykkiö 2. Vastaanottokodin kokoelmat.

Röykkiö 2 on halkaisijaltaan 6 x 30 m suuruinen röykkiö uimakopin yläpuolella. Sähkötolpan kohdalla näkyy palanutta maata ja rikkoutunutta kiveystä. Vuonna 1998 uimakoppi oli purettu, samoin sähkölinja, mutta röykkiön alapuolella rannassa on laituri. Röykkiön pohjoispuolelle on ajettu maata. Ympäristöstä selvästi erottuva kivirakennelma sijaitsee vallimaisen maakummun eteläkärjessä.

Röykkiö 3. on matala röykkiö Pähkinäsaaressa. Siihen kaivetusta koekuopasta ei saatu löytöjä (1971). Röykkiö on nykyisin niemeksi muuttuneen Pähkinäsaaren korkeimmalla kohdalla. Sen länsipuolella on matala kivistä rakennettu kiviaita.

Röykkiö 4 on halkaisijaltaan 6,5 x 8,5 m suuruinen kiven- ja maansekainen röykkiö urheilukentän kaakkoisreunalla. Koekuopasta (1971) saatiin keramiikkaa, särkynyttä kiveystä ja nokea. Röykkiö on laakea kumpu, jossa on näkyvissä isoja maakiviä.

Kuva 4. Urheilukenttä on pohjustettu louhituilla kivillä ja sen eteläreunassa on noin 1,5 metriä korkea ladottu muuri tukemassa rakennetta.

Urheilukentän paikalla on tällä hetkellä jääkiekkokaukalo. Urheilukenttää varten raivattu alue on ollut suurempi kuin mitä jääkiekkokaukalo vaatii. Hirviluodon tarkastuskertomuksessa ja 1998 inventoinnissa nämä röykkiöt on merkitty samaan paikkaan, tosin röykkiö sijaitsee n. 50 m kaakkoon kaukalon reunasta ja 40 m kentälle raivatusta alueesta, 30 m lounaaseen vedenpuhdistamosta laakean tasalakisen kumpareen itäosassa. Röykkiö itse on laakea kumpu, jossa on näkyvissä isoja maakiviä. Paikalla on vielä muita, epämääräisiä kumpareita.

Röykkiö 5 (Strandberg 1998). Viides röykkiö sijaitsi aivan urheilukentäksi raivatun alueen kaakkoislaidalla metsän puolella. Röykkiötä oli vaikea erottaa 1998 inventoinnissa ympäröivästä jouhikosta, näytti siltä, että olisi ollut vierekkäin suurempi ja pienempi röykkiö. Tämä röykkiö oli arviolta 8 x 4 m:n kokoinen, koillis-lounaissuuntainen, lounaispäästä korkeampi ja kasattu suurista kivistä.

Kuva 5. Matala röykkiö 5 sijaitsee sammalen peittämällä kalliolla urheilukentän itäpuolella.

Kuudes röykkiö sijaitsi jääkiekkokaukalon länsipuolella, aivan kenttäalueen vieressä nousevalla metsämäellä. Se oli maakummun keskikohdalla sijaitseva pyöreä, halkaisijaltaan 7 m oleva kiviladelma.

Lisäksi paikalla on Hirviluodon (1971) mukaan epämääräisiä "töyssyjä". Hirviluodon tarkastuskarttaan on merkitty kohde 5, jota ei ole erikseen selitetty. Numero on merkitty puretun päärakennuksen luoteispuolelle, jossa on havaittavissa kuusen juurella vanha sähkötolpan perustus.

Kuva 6. Todennäköisesti Hirviluoto (1971) tarkoitti kohteella 5 pyöreähköä kumparetta, jonka keskelle on kaivettu sähkötolpan perustus.

Kartta 7. Ote peruskartasta vuodelta 1962. Ei mittakaavassa.
Karttaan on merkitty mm. seuraavat rakennukset ja rakennelmat:

1. **Nykyinen päärakennus**
2. **Vanha päärakennus (purettu)**
3. **Urheilukenttä (osin metsittynyt)**
4. **Talousrakennukset (suuli, aitta, kenttäsaha) (purettu)**
5. **Uimakoppi (purettu)**
6. **Sauna**
7. **Ali-Forsby:n päärakennus**

3 Inventointityö

Inventoinnin esiselvityksessä käytettiin kirjallisuutta, Museoviraston rekisteriportaalin tietoja, isojakokarttoja sekä pitäjänkarttoja. Inventoinnin taustaksi tarkasteltiin myös laserkeilausaineistoja, joiden perustella pyrittiin tunnistamaan kiinnostavia maastokohtia.

Maastotarkastuksessa tarkastettiin tunnettujen muinaisjäännöskohteiden lisäksi arkeologisesti potentiaalisia alueita. Muinaisjäännösalueen ulkopuolisilla peltoalueilla käytettiin havainnoinnin apuna metallinilmaisinta sekä kaivettiin 20 koepistoa. Maastossa kohteet valokuvattiin ja niistä kirjattiin havainnot sekä maasto-, maaperä- ym. havainnot sekä mahdolliset muut taustatiedot.

Maastossa paikantaminen tehtiin inventointiin riittävällä tarkkuudella. Kohteet paikannettiin GPS-laitteen (Garmin GPSmap 62s, tarkkuus noin +/- 5 m), mittanauhojen ja kompassin avulla. Rakenteiden sijainnin ja havaintopisteiden mittaamiseen käytettiin GPS laitetta. Tutkimuksen koordinaatistona käytettiin WGS84 koordinaattijärjestelmää, joka muunnettiin ETRS-TM35 järjestelmään MapInfo 12.0 tietokoneohjelman avulla, jolla myös inventointikertomuksen kartat laadittiin.

Suurimmassa osassa aluetta tarkasteltiin maastoa vain pintapuolisesti, mutta muinaisjäännöksen löytämisen kannalta otollisimmiksi koettuihin kohtiin kaivettiin myös muutamia lapionpistoja. Maastossa soistuneita alueita käytiin pintapuolisesti, kun taas kallio- ja hiekkamaa-alueille paneuduttiin tarkemmin. Alueen pellot olivat heinällä tai kesannolla, eikä pintapoimintaa voitu alueella systemaattisesti toteuttaa.

Kuva 7. Alueen maasto on rehevää ja vaikeakulkuista.

Kuva 8. Niemen kaakkoisosaan on kaivettu oja.

Kuva 9. Nykyisen päärakennuksen itäpuolista kesantopeltoa, jota tarkasteltiin metallinilmaisimella ja koekuopin.

4 Forsbynmäki eli Hiidenniemi 271010002

Nimi:	Kokemäki Forsbynmäki eli Hiidenniemi
Kunta:	Kokemäki
Laji:	kiinteä muinaisjäännös
Ajoitus:	rautakautinen
Muinaisj.tyyppi:	asuinpaikat
Lukumäärä:	5
N	6802437
E	247933
Z/m.mpy	28 - 30 m mpy
Koord.selite	keskikoordinaatit
Aiemmat tutkimukset:	K.Killinen inventointi 1875-76 (SMYA II) Theodor Schvindt kaivaus 1901 E. Sarasmo inventointi 1946 Anna-Liisa Hirviluoto tarkastus 1971 Nina Strandberg inventointi 1998.

Muinaisjäännösrekisterin kuvaus:

Röykkiöt sijaitsevat Forsbynmäellä eli Hiidenniemellä, jonka eteläpuolella on Kokemäenjoki. Rehevällä niittymaalla on näkyvissä 5 erillistä kiven- ja maasekaista röykkiötä. Vuonna 1901 Th. Schvindt tutki yhden röykkiön, polttohaudan. Siitä saatiin löytöinä mm. keihäänkärki, rannerengas, palanutta luuta, saviastianpaloja.

Vuoden 1971 tarkastuksen mukaan röykkiöt sijoittuvat seuraavasti alueelle: 1. on kiven- ja maansekainen "töyssy" (Hirviluodon mukaan) 100 m keittiörakennuksesta lounaaseen. Siinä on kaivanto?, missä näkyy lohkeillutta kiveystä ja maata. 2. on halkaisijaltaan 6 x 30 m suuruinen röykkiö uimakopin yläpuolella. Sähkötolpan kohdalla näkyy? palanutta maata ja rikkoutunutta kiveystä. 3. on matala röykkiö Pähkinäsaaressa. Siihen kaivetusta koekuopasta ei saatu löytöjä. 4. on halkaisijaltaan 6,5 x 8,5 m suuruinen kiven- ja maansekainen röykkiö urheilukentän kaakkoisreunalla. Koekuopasta saatiin keramiikkaa, särkynyttä kiveystä ja nokea. Röykkiö on laakea kumpu, jossa on näkyvissä isoja maakiviä. Lisäksi paikalla on epämääräisiä "töyssyjä".

Havainnot:

Numerointi viittaa kartan 8 numerointiin.

1 Röykkiö 1 on merkitty sijaitsemaan avokalliolla alueen muinaisjäännösalueen länsiosaan. Paikalla on avokallio, jonka laella ja rinteillä on muutamia kiviä. Kalliolaen itäosassa on suorakaiteen muotoinen kolo, joka on saattanut syntyä kivenlouhinnan tuloksena.

2 Röykkiö 2 sijaitsee nykyisen muinaisjäännösalueen ulkopuolella. Paikalla on ilmeisesti luontainen maakumpu (koko noin 40 m x 10 m), jonka lakialueella on muokattu maata. Röykkiön eteläkärjessä on puretun sähkölinjan tolpan jäännös.

3 Röykkiö 3 sijaitsee Pähkinäsaaren korkeimmalla kohdalla. Paikalla on luonnonkivistä muodostunut valli sekä kallion länsiosassa kiviröykkiö.

4 Röykkiö 4 ja 5 sijaitsevat urheilukentän itäpuolella kalliolla. Niiden pohjoispuolella on sijainnut aiemmin kasvihuone.

6 Röykkiö 6 on sijainnut kalliolla urheilukentän länsipuolella. Kalliossa on keskellä notkelma, josta on saatettu ottaa kiveä, tosin kivenlouhinnan merkit ovat epämääräisiä.

7 Viljelemätön kumpu, johon kaivetuista koekuopista löytyi modernia esineistöä.

8 Entinen urheilukenttä. Mursketta noin metrin kerros, jonka alapuolisista kerroksista ei havaintoa. Todennäköisesti tuhoutunut

9 Urheilukentän eteläosan kivimuuri.

10 Vanhan päärakennuksen paikka, nykyisin nurmikenttä.

11 Purettujen talousrakennusten paikka. Tällä kohdalla on sijainnut suuli, aitta ja kenttäsaha.

12 Kostea notkelma, josta johtaa Kokemäenjokeen kaivettu oja (15). Notkelmaa on kuulemma käytetty kaatopaikkana.

13 Kostea savipelto, jonka eteläosa on matalaa lettoa.

14 Saunan ja kellarin välinen alue Kokemäenjoen rannassa on voimakkaasti muokattu. Alueelle on kaivettu vesihuoltoputkia, ilmeisesti melko syvälle. Alueella tuskin on säilynyt muinaisjäännösrakenteita.'

15 Kosteikosta (12) Kokemäenjokeen kaivettu noin 2 metriä leveä oja. Ojan kaakkoispäässä on silta.

16 Puretun vanhan kasvihuoneen paikka

17 Käytöstä jääneen jääkiekkokaukalon paikka. Maastoa on tasattu.

Edellä mainittujen havaintojen lisäksi alueella on useita epämääräisiä kumpuja ja kuoppia, joiden tarkkaa syntyhistoriaa on kokonaisuudessaan mahdotonta kuvata. Entiseltä päärakennukselta lounaaseen johtavan polun länsipuolella on vanhaa metsittynyttä viljelysmaata ja savipeltoa. Polun itäpuolella on maasto kumpuilevaa kosteikkoa.

Rantavyöhyke on vesijättömaata, johon Kokemäenjoen vedet ovat lyöneet leimansa. Kokemäenjoessa on myös uitettu tukkeja, joten paikalla on ollut erityyppisiä tukinuittoon liittyviä rakenteita, jotka ovat purettu pois.

Kartta 8. Kartta havainnoista. MK 1 : 2500.

Kuva 10. Röykkiö 1 viittaa pieneen avokallioon, jonka laella on ilmeisesti sijainnut röykkiö. Nyt paikalla on lähinnä yksittäisiä kiviä.

Kuva 11. Röykkiö 2 sijaitsee rannan tuntumassa entisen uimarannan pohjoispuolella.

Kuva 12. Rantakalliota röykkiön 3 lähistöllä.

Kuva 13. Alavaa rantavyöhykettä saunan lähistöllä. Saunan ympäristöön on kaivettu vesihuoltolinjoja, todenäköisesti melko syvälle.

Kuva 14. Ladottua urheilukentän kivivallia kentän eteläpuolella.

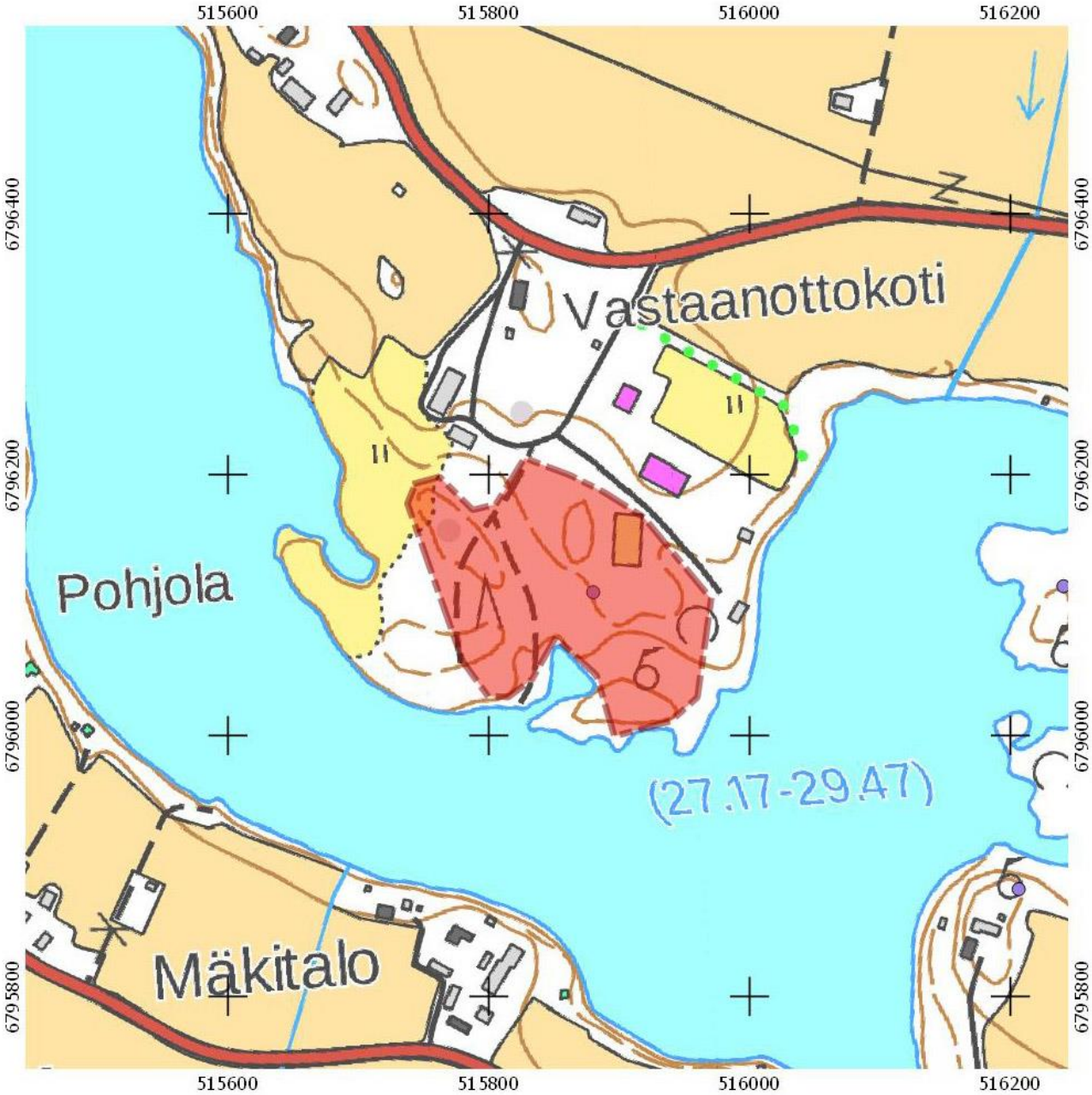

Kartta 9. Ehdotus uudeksi muinaisjäännösrajaukseksi. MK 1 : 5000.

5 Tulokset

Inventoinnissa tarkastettiin kaava-alue. Alueella ei havaittu uusia muinaisjäännöskohteita, mutta inventoinnin tuloksena voitiin tarkentaa olemassa olevaa muinaisjäännösrajausta. Kartassa 9 on esitetty inventoinnin perusteella laadittu ehdotus uudesta muinaisäännösrajauksesta (nykyinen rajaus kartassa 8).

Muinaisjäännösrekisterin aikaisemman rajauksen sisään on luettu alueita, jotka arkeologisesta näkökulmasta ovat todennäköisesti pitkälle tuhoutuneita, kuten vanhan päärakennuksen ja talousrakennusten paikat muinaisjäännösalueen pohjoisosassa sekä saunan ympäristö alueen länsiosassa. Urheilukentän alue alueen keskivaiheilla on todennäköisesti peittämisen lisäksi vähintään vaurioitunut, mutta tarkkaa tietoa kentän alaisista rakenteista ei voida tämänkaltaisessa inventoinnissa saada. Useat avokallioalueet ovat myös kokeneet muokkauksia, niistä on todennä-

köisesti louhittu kiveä eivätkä alueen röykkiöt ole todennäköisesti säilyneet koskemattomina. Avokalliolla sijaitsevaa röykkiötä 1 ei pystytty inventoinnissa paikantamaan ja se on todennäköisesti suurelta osin tuhoutunut. Kallion ympäristössä saattaa olla säilynyt muinaisjäännösrakenteita, mutta niiden sijaintia kallion länsipuolella sijaitsevalla kostealla pellolla ei voida pitää todennäköisenä.

Aikaisempaan muinaisjäännösalueeseen voisi sen sijaan lisätä röykkiön 3 ympäristön, joka vaikuttaa puuttuvan aikaisemmasta rajauksesta. Röykkiön päällä on muutamia kymmeniä vuosia sitten sijainnut sähkötolppa, jonka tukirakenteena röykkiötä on käytetty. Maakumpu, jonka päällä röykkiö sijaitsee, vaikuttaa sen sijaan melko koskemattomalta.

Peltoalueet vastaanottokodin tontin länsi- ja itäosassa olivat kesannolla olevaa savipeltoa. Näillä alueilla ei havaittu merkkejä muinaisjäännöksestä.

Kulttuuriympäristöpalvelut Heiskanen & Luoto Oy

Laatinut:

Kalle Luoto

FM, arkeologi

6 Tärkeimpiä lähteitä

Hirviluoto, Anna-Liisa 1971. Arkeologisen kohteen tarkastus. Kokemäki Hiidenniemi. Museoviraston arkisto.

Sarasmo, Esko 1947. Kokemäen pitäjän kiinteät muinaisjäännökset. Kertomus stipendimatkasta. Museoviraston arkisto.

Schvindt 1901. Kertomus hautatutkimuksista, jotka allekirjoittanut teki osaksi maisteri H. Heikelin avustamana toimitti Kokemäellä kesäkuussa 1901. Museoviraston arkisto.

Strandberg, Nina 1998. Kokemäki perusinventointi 1998.

SMYA II (1877): Finska fornminnesföreningens tidskrift II/Suomen muinaismuistoyhtiön aikakauskirja II (Aspelin, E.; Aspelin, J. R.; Freudenthal, A. O.; Ignatius, K. E. F.; Killinen). Helsinki : Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran kirjapaino, 1877.

Maanmittaushallitus

Maanmittaushallituksen uudistusarkisto, Kokemäki

- Kaurula;1786-1795 (A41:19/5-30)
- Kaurula; Haistilan jakokunnan, Karulan ym. kylien isojaonjärjestelyn kartat ja asiakirjat 1880-1911 (A41:19/34-216)

Maanmittaushallituksen historiallinen kartta-arkisto (kokoelma) Senaatin kartasto

- [Kokemäki] (XVII-XVIII 16-17)

Jyväskylän yliopiston julkaisuarkisto

http://urn.fi/URN:NBN:fi:jyu-200908053412